

illegal migration. Thus, EU worked out the principles of control in external and internal borders of EU. The principals of the system VIS and EURODAC were describes as important element in prevention of illegal migration. Special attention was paid to those who seek for asylum. Another problem that described is family reunification of migrants and the legal base of it. But the special attention is paid to the problem of xenophobia and any type of discrimination that any migrant can face. Another very important problem that needs study and legal solution is the problem of refugees. It should be also mentioned that every conference of European Council and the circulations issued concluding them are studied by UNCHR and can be reworked again in order to find the proper way to solve the problem of migration. It must be also mentioned that European countries sometimes do not have common meaning in the approaches to the working out of migration policy. It needs also cooperation with the countries of migrants' origin.

Key words: *European Union, illegal migration, political asylum, discrimination, human rights.*

РЕЦЕНЗЕНТИ: Пономарьова І.С., д.і.н, проф.; Антонюк О.В., д.політ.н, проф.

УДК 324(450)"2006"(045)

М.А. Свєтлакова

ПАРЛАМЕНТСЬКІ ВИБОРИ 2006 Р. В КОНТЕКСТІ ПОЛІТИЧНОГО ПРОЦЕСУ В ІТАЛІЇ

Парламентські вибори в Італії характеризуються конкуренцією між правоцентристською коаліцією «Дім Свобод» на чолі з діючим прем'єр-міністром С. Берлусконі та лівоцентристською коаліцією «Союз» на чолі з Р. Проді. Вибори 2006 р. були здійснені за новим виборчим законом, який було введено наприкінці 2005 р. діючим урядом С. Берлусконі.

У відповідність з законом 2005 р. як в Палату депутатів, так і в Сенат, місця були розподілені за системою пропорційного представництва. Виборча система якою управляв механізм присудження абсолютної більшості місць в партії, яка могла отримати абсолютну більшість голосів, представляла сильний стимул до формування передвиборчих коаліцій. Місця для Палати депутатів та в Сенат були розподілені на національному рівні по регіонам. По іншому система застосовувалася тільки для автономної області Валле-д'Аоста в обох палатах та Трентіно-Альто-Адідже, але тільки для Сенату. Електорат в свою чергу не міг обирати окремих кандидатів у списках партій або коаліцій.

Перші вибори за цією системою виявилися вдалими для лівоцентристської коаліції, що здобуло широке обговорення в ЗМІ. Така ситуація показала себе як найбільш неоднозначна за всю історію Італійської Республіки, та закінчилася перемогою лівоцентристської коаліції.

Ключові слова: *парламентські вибори 2006 р., правоцентристська коаліція, лівоцентристська коаліція, новий виборчий закон.*

Італійська Республіка є країною з чітко ознаменованою ламкою моделлю політичної системи держави. Перехідний період в країні почався ще у 90-х рр. ХХ ст. та спричинив серйозні змінні в політичному устрої Італії. Через це сталося формування

двох полюсів нової партійної системи Італійської Республіки, з чітким розподіленням на праві та ліві орієнтири. Такий розподіл ми можемо простежити і сьогодні. Тому актуальним є виявити зміни в програмах правих та лівих коаліцій та з'ясувати вплив нового виборчого закону на результати виборів в парламент в 2006 р.

Політичний устрій Італійської Республіки вже давно привертав увагу як зарубіжних вчених так і вітчизняних науковців. Однією з фундаментальних робіт стала колективна монографія «На перехресті Середземномор'я: Італійський чобіт перед викликами XXI ст.». У монографії детально розглянуто ключові моменти внутрішньої та зовнішньої політики країни за останні два десятиріччя. У роботі також зроблено акцент на аналізі політики лівих та правих урядів [12].

Чергові парламентські вибори в Італійській Республіці відбулися 9-10 квітня 2006 р. та проходили за новим виборчим законом, який було прийнято з ініціативи лідера правоцентристської коаліції С. Берлусконі.

До цього часу в Італії існував виборчий закон 1993 р., який і діяв до кінця 2005 р. У результаті референдумів 1991 та 1993 рр. виборча система країни зазнала значної трансформації. Це виявилось в переході від пропорційної системи до змішаної. Виборчий закон «Mattarellum» був прийнятий 4 серпня 1993 р. президентом Л. Скальфаро [5]. Цей закон значив, що з однієї сторони мажоритарна система виступала за виділення 75% місць в парламенті, з іншої існувала пропорційна система, яка відзначалася у виділенні 25% місць за партійними списками [5]. Ця виборча система вперше набула практики на парламентських виборах 1994 р.

Вже у 2005 р. напередодні чергових парламентських виборів 2006 р. був розроблений та прийнятий новий виборчий закон. Італійський закон від 21 грудня 2005 р. «О змінах порядку виборів Палати депутатів та Сенату Республіки» (*Modifiche alle norme per l'elezione della Camera dei deputati e del Senato della Repubblica*), який отримав назву закон Кальдеролі. Його сутність полягала у відміні виборів у мажоритарних округах, за якими раніше обирались 75% депутатів. Замість цього партії або коаліції, яка набрала більшість голосів в Палаті депутатів, автоматично надавалось не менше 55% мандатів [6].

Що стосувалося Сенату, то більшість розподілялося на основі результатів регіональних виборів. Іншими словами, за кожною областю була закріплена фіксована кількість сенаторських місць, в залежності від кількості населення яке проживало на її території. Крім того, до складу Сенату могли входити минулі президенти Італії, а також п'ять незмінних сенаторів, які призначав тільки глава держави за великі досягнення в науковій, художній та соціальній областях [6].

Іншим нововведенням закону Кальдеролі була система «блокованих списків», при якій електорат не мав можливості віддати свій голос окремому кандидату, а повинен був голосувати конкретно за партію [6].

Розглянемо детальніше принципи які закладені в новому виборчому законі: були відмінені одномандатні округи; виборцю не надавали можливості віддати свою перевагу одному кандидату, він мав право голосувати тільки за партію; закон передбачав присудження більшості як в Палаті депутатів, так і в Сенаті (в Палаті першочерговим було забезпечення коаліції, яка отримала найбільшу кількість голосів, не враховуючи виборців, які проживають на території Валле-д'Аоста та за кордоном); існував обов'язок у кожній партії або коаліції, який вимагав вказати свого кандидата зі своєю програмою [6].

Спочатку свого існування виборчий закон 2005 р. був оцінений дуже критично. Його розробник Р. Кальдеролі був представником партії «Ліга Півночі», яка виступала

за надання північним італійським областям статусу незалежних, що вже могло насторожувати [5].

На основі саме цього закону пройшли парламентські вибори 2006 р., 2008 р. та 2013 р. Але вже через вісім років після його прийняття Конституційний суд Італії поставив під сумнів легітимність цього закону та визнав його положення не відповідними до Конституції [11]. На сьогодні, в Італійській Республіці знову дуже гостро стоїть питання о реформі законодавчої системі.

Таким чином, можна відзначити, що закон Кальдеролі, по суті був потрібен тільки лідеру правоцентристської коаліції С. Берлусконі. Політик, який знаходився у влади вже достатній термін, розумів, що йому загрожує урядова криза та провал на найближчих виборах, якщо він не затвердить пропорційну виборчу реформу [5].

У зв'язку з введенням нового виборчого закону, розглянемо зміни в програмах провідних італійських партій у порівнянні з попередніми парламентськими виборами 2001 р. Ведуча правоцентристська коаліція на чолі з незмінним лідером С. Берлусконі «Дім свобод» на виборах 2001 р. заздалегідь не представляла електорату своєї програми та обмежилася тільки окремими лозунгами та тезами. Замість представлення передвиборчої програми лідер робив гучні заяви, наприклад, що тільки він зможе врятувати Італію [14].

Говорячи о майбутній програмі правоцентристська коаліція робила акцент на широке реформування державних інститутів. Також С. Берлусконі характеризував свій передвиборчий альянс поряд з провідними європейськими консервативними партіями [14].

І тільки майже перед самими виборами С. Берлусконі показав свою передвиборчу програму. Вона складалася з двох частин та мала такі основні позиції: реорганізація всіх апаратів держави та реформа його інституційної архітектури; перегляд ряду законів; активний розвиток Півдня; модернізація системи освіти та соціальної політики; захист навколишнього середовища; європейська та західна ідентичність [4].

Також у своїй передвиборчій заяві С. Берлусконі наголошував на змінах в Італії, заснованих на фундаментальних цінностях Конституції країни, які будуть вирішені демократичним шляхом [14].

На відміну від правоцентристської коаліції, вже заздалегідь була створена офіційна передвиборча програма лівого центру, а саме партії «Олива» на чолі з Ф. Рутеллі. Програма мала назву «Відновимо Італію разом». Програма «Оліви» пропонувала засоби для створення нового італійського суспільства, яке буде засновано на цінностях антифашизму, конституційного патріотизму, християнської культури. Саме ці позиції ліві сили протиставили правій коаліції [9]. Основними тезами передвиборчої програми лівого блоку стали: європейська конституція; відновлення соціальної політики; економічне та технологічне співробітництво з країнами Півдня; інвестиції в культурну сферу та навколишнє середовище; оборонна політика в загальноєвропейському контексті; розширення Європейського Союзу [9].

Таким чином, лівоцентристський блок заявляв, що в результаті запропонованих заходів до 2006 р. Італійська Республіка мала предстати значно оновленою, з підвищеним рівнем конкурентоспроможності, динамічним зростанням, високим показником соціальної інтеграції та мінімальним рівнем безробіття [9].

Зазначимо, що парламентські вибори 2001 р. проходили по змішаній системі за законом від 1993 р., що передбачав обрання 75% (475 місць) Палати депутатів в одномандатних округах, інші 25 % (155 місць) розподілялися пропорційно.

Незважаючи на те, що правоцентристський блок мав не досконало підготовлену передвиборчу програму, яка була представлена електорату з запізненням, він набирає

найбільшу кількість голосів - 45,57%. Результати виборів 2001 р. стали такими «Дім свобод» отримав 45,57%, «Олива» - 43,15%, при загальній явці виборців в 83,62%.

Таким чином, перемога на виборах 2001 р. далася С. Берлусконі дуже легко, тому що лівоцентристська коаліція була слабкою через постійну зміну лідерів. Цим скористалися праві сили, вони звернулися до електорату і пообіцяли краще життя. Обіцянки надані соціальним групам були навіть виконані урядом Берлусконі.

Ключовою подією політичного життя Італії стали парламентські вибори 2006 р. Вибори вже проходили по новому виборчому закону, прийнятому з ініціативи С. Берлусконі у 2005 р. Згідно цього закону партія або коаліція, яка отримала більшість голосів на виборах в палату депутатів отримувала не менш 340 місць з 630 можливих [6].

Вже традиційно основна боротьба точилася між правоцентристською коаліцією С. Берлусконі та лівоцентристським блоком Р. Проді.

На парламентських виборах 2006 р. правоцентристську коаліцію представляв «Дім свобод», яку знову очолив С. Берлусконі. В коаліцію увійшли такі партії як «Вперед, Італія», «Національний альянс», «Ліга Півночі», а також «Союз лівих демократів» [14].

Коаліція С. Берлусконі не квапилася представляти свою офіційну програму, тому вона була показана суспільству незадовго до самих виборів. Передвиборча програма Р. Проді, навпаки, була видана значно раніше та відрізнялася об'ємним документом, проти невеличкої програми С. Берлусконі, викладеного ще й тезисним стилем [14].

Отже, розглянемо основні моменти викладені в передвиборчій програмі правих сил. Перш за все у програмі говорилося о необхідності переосмислення міжнародної ситуації, яка значно змінилася. Огляд міжнародних процесів, надав можливості коаліції «Дім свобод» заявити, що Італійська Республіка в цілому прогнала від введення загальноєвропейської валюти «євро». Таким чином коаліція негативно ставилася до введення євро, вказуючи на її негативний вплив на економіку країни [8].

В той же час в програмі стверджувалося, що уряду С. Берлусконі вдалося зробити за останнє перебування у влади (2001-2006 рр.) значні успіхи, але зазначимо, що країна підійшла до виборів з досить стагнуючою економікою і опозиція обвинуватила в цьому саме правлячий уряд С. Берлусконі.

Інші пункти програми висвітлювали головні цінності коаліції: боротьба з міжнародним тероризмом; євроатлантична направленість зовнішньополітичної лінії Італії; безпека національної ідентичності; закріплення традицій, збереження цінностей, боротьба з фундаменталізмом; закріплення ролі Італії як «країни-протагоніста» на світовій арені [8].

В той же час програма містила пропозицію створення Європи об'єднаних народів, в основі якої лежав би принцип субсидіарності (дисер). Це були основні програмні установи правоцентристської коаліції «Дім свобод».

Опозиціонером правих сил стала представлена на парламентських виборах коаліція «Союз» під керівництвом Р. Проді програмний документ якої мав назву «На благо Італії» ("Per il bene dell'Italia"). Очолюваний блок Р. Проді був сформований на базі альянсу «Олива», в якій увійшли такі партії як «Ліві демократи», «Ромашка», «Комуністичне відродження», «Італія цінностей» та ін. [14].

Електоральна програма «Союзу» була дуже змістовною та відображала основні напрямки розвитку майбутньої політики Італійської Республіки: конституційний устрій країни та його можливі зміни; державне управління; економіка та відновлення державного бюджету; вирішення проблем Півдня; соціальна політика; захист

італійських громадян за кордоном; реформування міграційної системи; підвищення рівня інформованості суспільства; відродження культури [7].

Основні ідеї програми були присвячені зовнішньополітичному курсу країни. По-перше, це європейська інтеграція як, необхідна умова проведення зовнішньополітичної лінії Італії. По-друге, в програмі йшлося про повну прихильність до Конституції Італійської Республіки, про мирне та превентивне врегулювання існуючих конфліктів, яке буде засноване на міжнародній справедливості. По-третє, коаліція Р. Проді віддавала перевагу політиці мультилатералізму [7].

В передвибірчій програмі лівого блоку також була закладена ідея на отримання Італією ролі впливового актора світової політики, яка б спряла встановленню стабільності та демократії у всьому світі [7].

Таким чином, парламентські вибори в Італійській Республіці пройшли в зазначений строк (9-10 квітня 2006 р.) та принесли перемогу лівоцентристській коаліції «Союз» на чолі з Р. Проді. Результати виборів показали дуже запеклу боротьбу між опонентами, правоцентристи отримали 49,74%, а лівоцентристи 49,81%, загальна явка становила 83,62%. Але навіть с таким розвитком подій С. Берлусконі не збирався здаватися. Політик заявив, що його блок не згоден з перемогою Р. Проді, оскільки «Дім свобод» отримав перемогу у верхній палаті (50,2%) та потребував перевірки протоколів ще раз [10].

Відповідно до Конституції 1947 р. Італійська Республіка розділена на 20 регіонів. Для того щоб чітко виявити картину розподілення симпатій електорату в країні, розглянемо результати виборів по регіонам.

Табл.1

Регіон	Палата Депутатів (%/ місьць)		Сенат (%/ місьць)	
	Р. Проді «Олива»	С. Берлусконі «Дім Свобод»	Р. Проді «Союз»	С. Берлусконі «Дім Свобод»
Південна Італія				
Сицилія	43,51% / 13	56,05% / 13	40,55% / 11	57,77% / 15
Молізе	50,95% / 1	49,05% / 1	50,52% / 1	49,48% / 1
Апулія	48,29% / 23	51,54% / 21	47,87% / 9	51,89% / 12
Базиліката	60,08% / 4	39,49% / 2	60,39% / 4	39,15% / 3
Калабрія	56,71% / 14	42,84% / 8	56,76% / 6	42,57% / 4
Кампанія	52,40% / 19	47,28% / 14	49,59% / 17	49,08% / 13
Центральна Італія				
Абруццо	52,82% / 8	47,05% / 6	53,19% / 4	46,81% / 3
Лаціо	52,29% / 23	47,56% / 17	49,12% / 12	50,25% / 15
Умбрія	57,53% / 6	42,47% / 3	57,17% / 4	42,83% / 3
Марке	55,22% / 10	44,78% / 6	54,40% / 5	45,60% / 3
Тоскана	61,75% / 25	38,25% / 13	61,29% / 11	38,71% / 7
Північна Італія				
Емілія-Романья	59,92% / 28	40,08% / 15	59,43% / 12	40,57% / 9
Фріулі-Венеція-Джулія	44,84% / 6	54,51% / 7		
Північно-Східна Італія				
Трентіно-Альто-Адідже	62% / 8	35,32% / 3		

Венето	38,90% / 13	58,76% / 16	39,52% / 10	57,10% / 14
Північно-Західна Італія				
Лігурія	53,63% / 10	46,37% / 7	53,29% / 5	46,71% / 3
П'ємонт	55,43% / 14	44,57% / 10	49,49% / 9	50,51% / 13
Ломбардія	46,34 % / 21	53,66% / 19	42,62% / 20	56,95% / 27
Острівна Італія				
Сардинія	52,49% / 10	43,35% / 8	50,89% / 5	45,31% / 4

*Розраховано і складено за джерелом : Archivio storico delle elezioni - Consultazione dati [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://elezionistorico.interno.it/index.php?tpel=C&dtel=09/04/2006&tpa=I&tpe=A&lev0=0&levsut0=0&es0=S&ms=S>; National Elections Results 2007 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://elezionistorico.interno.it/index.php?tpel=S&dtel=09/04/2006&tpa=I&tpe=A&lev0=0&levsut0=0&es0=S&ms=S>

За даними представленої таблиці ми можемо з'ясувати деякі розбіжності у симпатіях електорату окремо по регіонах. Найвищий результат С. Берлусконі та його коаліції «Дім свобод» був зафіксований у північному регіоні Венето, як в Палаті депутатів, так і в Сенаті – 58,76 % та 57,10 % відповідно. Надалі високий процент голосів простежується на Сицилії та в Ломбардії. Це пояснюється тим, що ці регіони (окрім Сицилії) розташовані на Півночі Італії [3].

Для північних регіонів характерно небажання утримувати та «годувати» південних мешканців країни. Причиною тому стало невдоволення жителів Ломбардії, Венето та інших регіонів достатньо. В першу чергу це політика центрального уряду яка є для всіх загальною. Державні службовці отримують однаково і в Лігурії, і в Калабрії і на Сицилії, однак, перша значно економічна та розвинена та відправляє в центральний бюджет країни значно більше прибутків, ніж південні регіони. Через це одна з партій правоцентристської коаліції, а саме, «Ліга Півночі» запропонувала реформу федералізації Італії. Зрозуміло, що електорат північних регіонів буде підтримувати цю ідею та голосувати за «Дім свобод» [3].

Стосовно прихильників Р. Проді, то самий високий процент голосів надав південний регіон Базиликата – 60,08%. Цікавим фактом є те, що високий процент голосів Р. Проді набрав також і в північних регіонах (Емілія-Романья, П'ємонт). Електорат вже зазнав деяких розчарувань від уряду С. Берлусконі та вбачав надію в нових лідерах, які приділять увагу соціальним проблемам країни.

За даними таблиці можна виявити, що самий низький результат по регіонах набрав С. Берлусконі, це Трентіно-Альто-Адідже – 35,32%, далі Берлусконі низький відсоток голосів набуває в Тоскані та Базиликаті, що зовсім не характерно для його опонента Р. Проді. З коаліцією Р. Проді, навпаки, простежується рівний відсоток голосів, в середньому приблизно 52%, і лиш в деяких регіонах є високий відсоток, це, зокрема, регіони Півночі. Зазначимо, що на відміну від С. Берлусконі переможець парламентських виборів 2006 р. Р. Проді був прихильником Євросоюзу, а той, в свою чергу, чинив сильний зовнішній тиск на Італію в цілому. Політика С. Берлусконі, навпаки, часто розходиться з загальною лінією ЄС.

Таким чином, як ми бачимо вибори продемонстрували розкол Італії (перемогу отримала лівоцентристська коаліція з незначною різницею голосів – менше ніж 0,1%), тому першочерговим завданням переможців було негайно починати працювати для того, щоб реалізувати свою програму та об'єднати країну [10].

Парламентські вибори 2006 р. стали основною подією в політичному житті Італії, і не випадково, що ця тема здобула широкого обговорення на шпальтах газет та ЗМІ. Після процесів в політичній системі які привели до краху Першої Республіки, не тільки змінилося ставлення італійців до самих партій та союзів, а й все ясніше проявлялася поляризація їх поглядів [13].

Це показано у даних дослідження SWG (організація заснована у 1981 р., яка аналізує та досліджує динаміку політики та суспільства), у 2005 р. 50% італійців були впевнені в значущості італійських політичних партій, а 44% мешканців країни, навпаки, не визнавали їх цінності. Незважаючи на це, і перша і друга частини електорату активно включилися до передвиборчих баталій, в ході яких вони майже однаково розподілились в своїх симпатіях до правих та лівих [13].

Стосовно саме сфери ЗМІ, увага італійців була прикута не тільки до іміджу лідерів, а й саме до їх передвиборчих програм. Провідні позиції відводилися проблемам економіки та розвитку соціальної сфери, програмам з розвитку Півдня Італії. Ринок ЗМІ, питання свободи преси та долі італійського телебачення посідали не останнє місце в програмах коаліцій, особливо вони були опрацьовані лівоцентристською коаліцією в їх програмі «На благо Італії» [13].

Розбіжність поглядів була не тільки серед електорату. В сфері засобів масової інформації теж була певна поляризованість. Лівим силам сприяли такі видання як «Републіка» (La Repubblica), «Еспресо» (Espresso), «Уніта» (l'Unità), «Ліберационе» (Liberazione). Правим силам виражали симпатії «Ліберо» (Libero) «Джорнале» (Giornale.it), «Панорама» (Panorama.it), «Фольо» (Foglio.it). Католицька преса, в основному, була солідарна з правим блоком. В свою чергу «Корьєре дела сера» (Corriere della Sera) відкрито заявила о своїх політичних уподобаннях, газета віддавала перевагу лівоцентристам, пояснюючи таку позицію тим, що діючий уряд С. Берлусконі більше піклувався про себе, ніж про країну, тому потрібна заміна влади, а коаліція Р. Проді, на їх думку, вселяла хоч якусь надію [13].

Таким чином, оцінку яку отримали лідери на сторінках ведучих газет, була передбачуваною. Перемогу Р. Проді підтримали «Републіка», «Ла stampa», «Месаджеро». Свої вподобання за С. Берлусконі відзначила «Джорнале». Кампанія лівоцентристських сил носила ярко виражений антиберлусконієвський характер, праві, навпаки, не концентрували увагу саме на особистості Р. Проді, а виступали проти комуністів та нагадували о загрозі демократії у випадку їхньої перемоги.

Зазначимо, що новий виборчий закон зіграв не на користь правої коаліції. При високій явці виборців (83,6%) розрив між обома блоками був дуже незначний, праві сили відмовились визнавати результати виборів та звинуватили лівих у підтасуванні голосів. Однак, після рішення Касаційного суду та додаткових підрахунків, правоцентристська коаліція «Дім Свобод» була змушена визнати перемогу коаліції «Союз» та віддати їм пульт керування країною [7]. Таким чином, «Союз» отримав 158 місць в сенаті та 348 місць в Палаті депутатів, а «Дім свобод» 156 та 281 місце відповідно. За твердженням аналітиків, якщо діяв би виборчий закон 1993 р., то більшість місць в парламенті була би у правої коаліції.

За дослідженням Censis (італійський центр соціально-економічних досліджень), яке було проведено одразу після виборів, були дані відповіді на питання чого чекають італійці від нового обраного уряду та що саме сприяло їх вибору. За думкою італійців негайних реформ потребувала сфера охорони здоров'я (37,4%), соціальне забезпечення (31,5%), юстиція (25,9%), сфера освіти (17,9%) [3].

Основними пунктами передвиборчих програм, які вплинули на вибір електорату стали: створення нових робочих місць, податки, охорона здоров'я та соціальне забезпечення, боротьба зі злочинністю, імміграція [3].

Отже, й надалі основним джерелом інформації, яка впливає на вибір електорату є телебачення (74%), для 27,2% італійців газети є важливим джерелом політичної інформації, радіо віддають перевагу населення старшого віку (13%), а Інтернету всього 6,1% молодого населення. Таким чином, ми бачимо, що основна інформація виходить з телебачення, тому відповідно, одні передачі були пріоритетними для прихильників лівих сил, інші, для правих [3].

На початку 90-х рр. XX ст. в Італійській Республіці проходить трансформація політичної системи. Перетворення політичної системи в Італії можна розділити на декілька етапів. Перший етап почався з розпаду політичної системи наприкінці 80-х рр. XX ст. Другий етап (1992-1994) пов'язаний з операцією «Чисті руки» та третя фаза знаменувалися виникненням нової партійної системи.

Всі ці факти призводять до необхідності прийняття нових законів, тому яка партійна система Італії динамічно розвивається. Відправною точкою став новий виборчий закон 2005 р., саме за ним проходили парламентські вибори 2006 р. Традиційно в полі зору знаходилися дві основні коаліції: правоцентристська С. Берлусконі та лівоцентристська Р. Проді. При розподіленні голосів між коаліціями та формування електоральних переваг, діють фундаментальні культурні фактори розмежування по лінії «північ-південь», які надалі визначали і соціально-економічні розбіжності.

Стосовно передвиборчої політики в ЗМІ, то і праві і ліві сили активно проводили передвиборчу агітацію. Загалом прийняття нового виборчого закону 2005 р. стало на руку лівоцентристському блоку на чолі з Р. Проді, а не на користь правоцентристам, на що сподівався при його прийнятті уряд С. Берлусконі.

Список використаної літератури

1. Archivio storico delle elezioni - Consultazione dati [Electronic resource]. - Mode of access : <http://elezionistorico.interno.it/index.php?tpel=C&dtel=09/04/2006&tpa=I&tpc=A&lev0=0&levsut0=0&es0=S&ms=S>
2. Archivio storico delle elezioni - Consultazione dati [Electronic resource]. - Mode of access : <http://elezionistorico.interno.it/index.php?tpel=S&dtel=09/04/2006&tpa=I&tpc=A&lev0=0&levsut0=0&es0=S&ms=S>
3. Censis. Dopo il voto. Elezioni 2006. La comunicazione politica e le motivazioni degli italiani [Electronic resource]. - Mode of access : http://www.censis.it/14?shadow_ricerca=5199
4. I Governy Berlusconi [Electronic resource]. - Mode of access : <http://9anni.governoberlusconi.it/2001.htm>
5. Legge elettorale mattarellum: cosa significa e come funziona [Electronic resource]. - Mode of access : <http://news.leonardo.it/legge-elettorale-mattarellum-cosa-significa-e-come-funziona/>
6. Legge Porcellum (Calderoli) [Electronic resource]. - Mode of access : <http://www.porcellum.com/>
7. Per il bene dell'Italia. Programma di Governo 2006 – 2011 [Electronic resource]. - Mode of access : digilander.libero.it/karmaproductions/politica/programma-unione.pdf
8. Programma elettorale 2006 della Casa delle Libertà [Electronic resource]. - Mode of access : <http://pesanervi.diodati.org/pn/?a=252>

9. Rinnoviamo l'Italia, insieme [Electronic resource]. - Mode of access : <https://arengario.net/poli/poli20.html>

10. Берлускони не смирился с поражением [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.dni.ru/polit/2006/4/11/80937.html>

11. Действующий в Италии избирательный закон признан неконституционным [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.mgimo.ru/news/experts/document244212.phtml>

12. Зонова Т. В. На перекрестке Средиземноморья: «Итальянский сапог» перед вызовами XXI века : моногр. / под ред. Т. В. Зоной. – М. : Весь мир, 2011. – 456 с.

13. Италия: СМИ в 2006 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://mediascope.ru/node/51>

14. Маслова Е. А. Идеологические основы внешней политики Италии периода Второй Республики : дис. ... канд. полит. н. : 23.00.04 / Елена Александровна Маслова; Московский государственный институт международных отношений . – Москва, 2012. – 241 с.

Стаття надійшла до редакції 25.08.2014 р.

M. Svetlakova

PARLIAMENTARY ELECTIONS IN 2006 IN THE CONTEXT OF THE POLITICAL PROCESS IN ITALY

The 2006 Italian general election has been characterized by a competition between the centre-right coalition (called “House of Freedoms”) led by the incumbent Prime Minister S. Berlusconi and the centre-left coalition (called “the Union”) led by the R. Prodi. The 2006 election was held with a new PR electoral system introduced in late 2005 by the incumbent government.

According to the 2005 law, both in the Chamber and the Senate, the seats are to be distributed by proportional representation. The electoral system-driven mechanism of awarding the absolute majority of seats to the party (or parties) able to gain the relative majority of votes provides strong incentives to the formation of pre-electoral coalitions. Seats for the Chamber are distributed nationally whereas they are distributed regionally for the Senate. A different system is applied for the autonomous Region of Aosta Valley in both houses, and Trentino Alto-Adige in the Senate only. The electorate cannot choose individual candidates in the party/coalition lists.

The primary elections proved to be a good moment for the centre-left, with extremely high visibility in the media. This context revealed itself as the most uncertain one of the entire history of the Italian Republic, ending with the centre-left coalition winning the election.

Key words: *parliamentary elections 2006, center-right coalition, center-left coalition, new electoral law.*

РЕЦЕНЗЕНТИ: Балабанов К.В., д.політ.н, проф.; Зеленько Г.І., д.політ.н, проф.